

Deze proeven hebben voor mij reeds in voldoende mate het bewijs geleverd, dat de bloedlichaampjes onder volkomen physiologische voorwaarden, voor zouten, met name chloriden, permeabel zijn.

Voor het levende individu schijnt mij aan de permeabiliteit der bloedlichaampjes, zooals die zich openbaart onder den invloed van CO_2 en O , meer gewicht te moeten gehecht worden, dan waar het, zooals sub 2, den invloed van zoutoplossingen geldt, omdat de veranderingen in het zoutgehalte, welke het bloed mocht ondergaan, toch zeer spoedig worden genivelleerd door uitscheidingsen langs de nieren, enz. (vergel mijn onderzoekingen over de regeling der bloedbestanddeelen bij hydraem. plethora, enz.). Toch stel ik mij voor, den invloed van *verschillende* zouten (ook van NaCl) op de permeabiliteit der bloedlichaampjes weldra volgens een nieuwe methode te onderzoeken.

In verband met het bovenstaande acht ik mij gerechtigd, vooralsnog mijn vroegere meening omtrent de permeabiliteit te blijven handhaven. Immers:

1°. Al mocht ELJKMAN'S meening, dat na toevoeging van een isotonische NaCl -oplossing bij bloed, de lichaampjes niets opnemen of afgeven, door nadere experimenten bevestigd worden, dan nog verbieden zijn eigen proeven met NaNO_3 , het niet permeabel zijn van de bloedlichaampjes voor zouten, onafscheidelijk aan de geldigheid der isotonie-wetten te verbinden.

2°. Bewijzen mijn ook door anderen bevestigde proeven, over de verplaatsing van chloriden uit bloedlichaampjes naar serum en omgekeerd, onder den invloed van CO_2 en O , dat bij de respiratorische gaswisseling, dus *onder zuiver physiologische voorwaarden, de bloedlichaampjes opgeloste stoffen kunnen doorlaten.*

Utrecht, 21 Juni 1897.

H. J. HAMBURGER.

BEROEPSGEHEIM EN LEVENSVERZEKERING.

Geachte Redacteur-Gérant!

Mag ik een klein plaatsje vragen voor eenige opmerkingen naar aanleiding van het „Ingezonden stuk” in uw laatste n^o. van de Directie der „Algemeene „Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente”, een stuk waarvan door U gezegd wordt, „dat het wel geschikt is om bij de discussie in de Algemeene „Vergadering de schaal te laten overslaan. In welke richting? Dat make „de lezer uit!” Gij hebt natuurlijk het volste recht om door een raadseltje de aandacht uwer lezers op een bepaald onderwerp te vestigen. Ik zal nu dat raadseltje, namelijk wat uwe persoonlijke opinie in deze is, niet trachten op te lossen. Ik wil alleen een paar opmerkingen maken naar aanleiding van het ingezonden stuk en op een ander raadseltje wijzen.

De H.H. VAN SCHEVICHAVEN c. s. zetten m. i. zeer duidelijk en logisch uiteen, waarom het voor de Maatschappijen wenschelijk is een eigene statistiek van de oorzaken van den dood te hebben van hun speciale cliënteel; zij geven als tweede motief aan het bekende voordeel, dat zij in de verklaringen van de oorzaak van den dood hebben, als contrôle op het onder-

zoek door hun eigene geneesheeren ingesteld. „Over den zelfmoord spreken „zij niet. Zij gaan hem meer en meer beschouwen als een ziekteverschijnsel, „waarvan hun de oorzaak vaak even goed bekend is als aan den medicus. „Maar waarom deze, in dit speciaal geval, meer reden zou hebben om niet „te verklaren, wat de onmiddellijke oorzaak van den dood was, dan in elk „ander geval, dat hebben zij nooit goed begrepen”.

Dat is nu het andere raadsel, waarop ik wijzen wilde. Dat namelijk nog eens gezegd moet worden, wat naar mijne meening van algemeene bekendheid was. Het worde dan nog eens gezegd. Dat de medicus vooral bezwaar maakt om zelfmoord als oorzaak van den dood op te geven, is omdat hij, niet zonder reden, vreest, dat de verzekerde som dan niet uitbetaald zal worden. Hij wenscht niet dat door zijn toedoen een blaam geworpen worde op de nagedachtenis van zijn overleden patiënt, en zijn achtergebleven betrekkingen, behalve den rouw over het verlies van den overledene, nog misschien aan financiëele moeilijkheden blootgesteld worden. Nu weet ik wel dat er Maatschappijen zijn, die bij zelfmoord de verzekerde som uitbetalen, tenzij zij gegronde vermoedens hebben, dat de levensverzekering gesloten is met het oog op zelfmoord, omdat zij, zooals de H.H. in het ingezonden stuk zeggen, hem meer en meer beschouwen als een ziekteverschijnsel. Maar de medicus weet niet of hij met een Maatschappij te doen heeft, die bij zelfmoord betaalt of niet betaalt. De eenige polis, op het oogenblik ter mijner beschikking, van een uitstekende Nederlandsche Maatschappij, bevat de voorwaarde, dat „zij van geen kracht noch waarde hoe „genaamd is, indien de betrokken persoon door zijn eigen toedoen mocht „overlijden, hetzij zijn gezond verstand hebbende of dat missende”. Ik vermoed, dat deze woorden zoo gekozen zijn, omdat van een juridisch standpunt wel eens beweerd wordt, dat zelfmoord onder den invloed van geestesstoornis bedreven, geen zelfmoord is. Dat heeft mij voor jaren een bevriend jurist gezegd, die zelf die stelling eens bepleit en toen zijn pleit gewonnen had. Mijns inziens zou de meest logische bepaling deze zijn, dat de Maatschappijen bij zelfmoord wel betalen, alleen met uitzondering van die gevallen, waar gegronde vermoedens bestaan, dat de verzekering met het oog op zelfmoord gesloten is. In hoever het bewijs van die vermoedens tot groote moeilijkheden aanleiding zou geven, wil ik nu niet onderzoeken, evenmin de vraag of het wenschelijk zou zijn, dat de Maatschappijen een dergelijke bepaling vaststelden. Ik houd mij thans alleen aan het feit, dat de exceptie in geval van zelfmoord bij vele Maatschappijen bestaat, en dat de medicus zich niet de aangewezen persoon acht te zijn, om als de aanklager van zijn overleden patiënt op te treden.

Nog een opmerking moet ik maken naar aanleiding van de slot-paragraaf, waarin een gedeelte van den geneeskundigen eed geciteerd wordt. „Zoodra „de medicus verklaart, dat hij de vragen niet beantwoorden kan, omdat hij „dan iets zou moeten mededeelen, wat hem in de uitoefening van zijn „ambt als geheim is toevertrouwd, zal niemand op verdere inlichtingen „aandringen”. In den geneeskundigen eed staat: „wat in die uitoefening „als geheim mij is toevertrouwd of ter mijner kennis is gekomen”.

Nu is het in den regel zeer gemakkelijk uit te maken of iets mij *als*

geheim is toevertrouwd; het wordt er dan bij gezegd, en is het er niet bij gezegd, dan is het geen geheim. Ik kan mij voorstellen dat men zoo rede-neert. Maar wat is *als geheim* ter mijner kennis gekomen? Het criterium zal daar wel niet anders kunnen zijn, dan dat ik elke zaak, welke openbaring materieele of moreele schade aan de betrokkene personen veroorzaken kan, als geheim moet beschouwen. Ik kan mij althans geen ander criterium denken.

Wanneer het nu vaststaat, en de H.H. VAN SCHEVICHAVEN c. s. geven dat ook toe, dat de medicus, in gevallen waar hij in strijd zou komen met zijn beroepsgeheim, de verklaring behoort te weigeren, dan gaat de medicus nog één stap verder, en zegt: indien ik nu als regel die verklaring wel geef, en slechts in enkele gevallen weiger, dan wordt die weigering zoo welsprekend, dat ik geen uitweg zie, dan in alle gevallen mij van het afgeven der verklaring te onthouden.

GUYE.

BERICHTEN.

BUITENLAND.

NEW-YORK. — **Aangifte van tuberculose.** De gezondheidsraad heeft de geneesheeren verplicht, gevallen van tuberculose aan te geven en uitgenoodigd, sputa en dergelijke stoffen op het stedelijk laboratorium scheikundig te laten onderzoeken. Hoewel deze maatregel eerst nog al tegenwerking heeft ondervonden, begint men zich thans meer en meer er naar te gedragen, vooral sedert op aandrang der geneeskundige vereenigingen, bepaald is, dat de gezondheidsbeambten zich zonder goedvinden van den behandelenden medicus niet met een ziektegeval zullen bemoeien (*Munch. med. Wochenschr.*).

LONDEN. — **Het jubilaecum.** Dat ook onze collega's aan de overzijde van de Noordzee den 20sten Juni met vreugde herdacht hebben is niet te verwonderen. En zeer moet het hen verheugen, dat de blijvende gedenkteekenen aan dien dag bijna allen aan de zieken ten goede komen. In geheel het wereldrijk zijn hospitalen gesticht. Aan het Prince of-Wales-Hospitalfund, bestemd tot de oprichting van een ziekenhuis te Londen, is onder meer ten goede gekomen de opbrengst van ál de programma's van de optocht, waarvan zeker honderdduizenden voor 1 sh. verkocht zijn. *The Brit. med. Journ.* wijdt geheel het nummer van 19 Juni (256 kolommen) aan het feest. Het bevat 75 illustraties, meest portretten van medici, die het tijdperk van Victoria's regeering tot roem strekken. Ook het volgende nummer kan nog niet zwijgen over de groote dagen. Slechts voor enkele uit de menigte wetenswaardigheden mag ik op deze bladzijden gastvrijheid vragen. Vier graphische tabellen (p. 1641) toonen ten duidelijkste aan, dat de menschen nu gemiddeld ouder worden, vergeleken met het begin van de thans herdachte periode. In 1841 waren er in Engeland van 100 geboren en nog